



FACT SHEET



Sôu Y Teá Væ Hoá Trôi Nhaân Nãio Hoa Kyø • Væn Phøng Baúo Veá Quyeàn Coâng Daân • Washington, D.C. 20201 • (202) 619-0403

QUYEÀN CUÛA BÃIN THEO LUAÄT NGÖØI MYÕ TAØN TAÄT

Nãio luaät Ngöøi Myõ Taøn Taät Laø Gi?

Nãio luaät Ngöøi Myõ Taøn taät (Americans with Disabilities Act-ADA) ban haøn naêm 1990 baúo veá toaøn boá quyeàn coâng daân cuûa nhöøng ngöøi taøn taät trong lónh vöïc vieäc laøm, cauc dòch vui hoá tröi cuûa chính quyeàn ñò phöông væ tieâu bang, choá ôu coâng coâng, phöông tieän ñi laii væ vieän thoäng.

Ai Nöøic Baúo Veá Theo Luaät ADA?

Luaät ADA baúo veá **nhöøng ngöøi taøn taät coù ñuú ñieàu kieän. Ngöøi taøn taät** laø ngöøi coù beänh theá chaát hoaëc taâm thaàn haïn cheá ñaùng keá cauc chöc naêng sinh hoaït chuú yeáu; ngöøi ñaõ töng bò beänh ñoù; hoaëc ngöøi ñöïc cho laø ñang coù beänh ñoù. **Cauc chöc naêng sinh hoaït cô baùn** laø cauc chöc naêng nhö töi chaêm soüc baùn thaàn, thöic hieän cauc coâng vieäc baèng tay, ñi laii, nhìn, nghe, nòu, thôu, hoïc væ laøm vieäc. Theo luaät ADA, **ngöøi taøn taät coù ñuú ñieàu kieän** laø moät ngöøi taøn taät ñaùp öùng cauc qui ñònh tieâu chuaån cô baùn ñeá nhaân dòch vui hoaëc tham gia cauc chöông trình hoaëc hoaït ñoäng. Phaûi xaüc ñònh töng tröøng hôip môui bieát ñöïc moät caên beänh cuí theá coù ñöïc coi laø beänh theo ñònh nghóa cuûa ADA hay khoâng.

Beänh theá chaát væ taâm thaàn bao goàm, nhöng khoâng haïn cheá töi: khieám thò, khieám thanh, væ khieám thính; chaäm phaüt trieän trí tueá, beänh caùm xuüc, væ beänh cuí theá aùnh hööung ñeán khaû naêng nhaân thöïc; beänh baïi naõo; beänh ñoäng kinh; chöùng loãn döõng cô; beänh ña xô cöùng; cauc beänh phaûi chænh hình; ung thö; beänh tim maïch, tieâu ñöõng; væ cauc beänh laây væ khoâng laây nhö beänh lao væ HIV (cho duø coù hoaëc khoâng coù trieäu chöùng bò beänh).

Tieâu Ñeá II cuûa luaät ADA laø gi?

Tieâu ñeá II cuûa luaät ADA caám phaân bieät ñoái xöü döia trên tình traïng taøn taät ñoái vôùi **nhöøng ngöøi taøn taät coù ñuú ñieàu kieän** trong taät caù cauc chöông trình, hoaït ñoäng væ dòch vui cuûa cauc cô quan chính phuú. Cô quan chính phuú bao goàm cauc chính quyeàn ñò phöông væ tieâu bang væ cauc cô quan ban ngaøn cuûa chính quyeàn ñoù. Tieâu ñeá II aùp döïng cho taät caù cauc hoaït ñoäng, dòch vui væ chöông trình cuûa moät cô quan chính phuú.

Væn phøng Baúo Veá Quyeàn Coâng Daân (Office for Civil Rights - OCR) thuoäc Sôu Y Teá væ Hoá Trôi Nhaân Nãio Hoa Kyø ñaõ qui ñònh cauc cô sôu chaêm soüc soüc khoeú væ hoá tröi nhaân ñaõ ñò phöông væ tieâu bang coù traùch nhieäm thi haøn theo nhö Tieâu Ñeá II cuûa luaät ADA.

Cauc qui ñònh cuí theá

Cauc toá chöc chính quyeàn **khöng** ñöïc:

- ✗ Töø choái cho pheùp moät ngöøi taøn taät tham gia, hoaëc nhaân phuüc löii töø cauc dòch vui, chöông trình væ hoaït ñoäng cuûa toá chöc ñoù vì ngöøi naøy bò taøn taät.
- ✗ Aùp döïng nhöøng tieâu chuaån hôip leá veá vieäc tham gia væ cauc chöông trình, hoaït ñoäng væ dòch vui ñeá loaii tröø hoaëc coù yù ñònh loaii tröø nhöøng ngöøi taøn taät, tröø khi cauc toá chöc naøy coù theá chöùng minh raèng cauc tieâu chuaån ñoù laø caàn thieát cho vieäc cung caáp dòch vui, chöông trình væ hoaït ñoäng.
- ✗ Cung caáp dòch vui hoaëc phuüc löii cho ngöøi taøn taät thoäng qua cauc chöông trình rieäng bieät hoaëc chöông trình khaúc, tröø khi cauc chöông trình rieäng laø caàn thieát ñeá ñaùm baúo phuüc löii væ dòch vui coù hieäu quüa nhö nhau.

Caùc toả chòuc chính phuû:

- ✓ Cung caáp caùc dòch vui, chòong trìn vạo hoait ñoàng trong moai trồoong ña daing nhaát phuø hoip vôi nhu caù cuúa nhòong ngòoøi taøn taät coù ñuù ñieàu kieän.
- ✓ Sôua ñoái caùc chính saùch, thòic thi vạo thuù tuïc moät caùch hoip lyù ñeã traunh phaân bieät ñoái xôu dõia treân tình traing taøn taät, trồø khi caùc cô quan naøy coù theã chòong minh raeng vieác sôua ñoái veà cô baun seõ thay ñoái tính chaát dòch vui, chòong trìn vạo hoait ñoàng cuúa hoï.
- ✓ Ñaùm baùo raeng nhòong ngòoøi taøn taät coù theã vạo caùc khu nhaø ñeã nhaän caùc dòch vui, chòong trìn vạo hoait ñoàng.
- ✓ Khoàng caàn phaùu traù theâm, hoã trôï nhòong ngòoøi taøn taät ôu nô caàn thieát ñeã ñaùm baùo giao tieáp hieáu quaù vôi ngòoøi khieám thính, khieám thò hoặç khieám thanh (phòong tieän trôï giuùp laø caùc dòch vui hoặç thieát bò nhò: thoàng dòch vieân coù trìn ñoã, boã trôï thanh, boã giaùu maõ hoặç chuù thíc treân maùy thu hinh, caùc thieát bò vieân thoàng cho ngòoøi ñieác (TDDs), caùc chòong trìn hieän thò vaên baun video, ngòoøi ñoïc, vaên baun thu thanh, caùc taøi lieäu chòõ bray cho ngòoøi muø vạo caùc taøi lieäu chòõ in khoã lòn.)

Ai Coù theã Ñeã trìn Khieáu naïi vôi OCR?

Neáu baát kyø caù nhaân naøo cho raeng ngòoøi ñoù hoặç moät ngòoøi hoặç moät haing ngòoøi cuï theã bò phaân bieät ñoái xôu dõia treân tình traing taøn taät trong chòong trìn hoặç hoait ñoàng y teá hoặç hoã trôï nhaân ñaio cuúa moät cô sôu nhaän taøi trôï, caù nhaân ñoù coù theã ñeã trìn khieáu naïi vôi OCR. Khieáu naïi phaùu ñoïc ñeã trìn trong vòong 180 ngaøy keã tồø ngaøy ñoïc cho laø coù haønh ñoàng phaân bieät ñoái xôu. OCR coù theã keòu daøi thòic haïn 180 ngaøy neáu baïn ñoã ra “lyù do chính ñaung”.

Baun khieáu naïi cuúa baïn phaùu coù caùc thoàng tin sau ñaây, hoặç baïn coù theã yeâu caù vaên phòong OCR Trung taâm hoặç Ñoã phòong caáp Maũ Ñôn Khieáu Naïi Phaân Bieät Ñoái Xôu (khieáu naïi phaùu coù chòõ kyù cuúa ngòoøi khieáu naõ hoặç ñaïi dieän ñoïc pheùp):

- Hoï teân, ñoã chæ vạo soá ñieän thoã cuúa baïn.
- Teân vạo ñoã chæ cuúa cô sôu maø baïn tin laø ñoã phaân bieät ñoái xôu vôi baïn.
- Sõi vieác, lyù do vạo thòic gian baïn tin laø baïn ñoã bò phaân bieät ñoái xôu.
- Baát kyø thoàng tin lieân quan naøo.

Gõu khieáu naïi cuúa baïn tòi Giaùm Ñoác Phuï Traùch Khu Vòic taï Vaên Phòong Khu Vòic OCR thíc hoip, hoặç gõu tòi ñoã chæ dòu ñaây. Sau khi nhaän ñoïc khieáu naïi, OCR seõ xem xeùt laï caùc thoàng tin cung caáp. Neáu thaáy khoàng coù thaãm quyèan ñieàu tra khieáu naïi cuúa baïn, neáu coù theã, ña chùng toã seõ chuyeän khieáu naïi tòi cô quan thíc hoip. Khieáu naïi cho laø coù phaân bieät ñoái xôu vieác laøm dõia treân tình traing taøn taät ñoái vôi moät ngòoøi coù theã ñoïc chuyeän tòi Uyù Ban Cô Hoã Vieác Laøm Coàng Baèng Hoa Kyø (U.S Equal Employment Opportunity Commission) ñeã giaùu quyèat.

Caùc caù nhaân cuõng coù theã thòic thi quyèan cuúa mình theo Tieâu Ñeã II cuúa luaät ADA baèng caùch kieän moät cô quan chính quyèan; vạo coù theã nhaän ñeän buø baét buoác, bòi thòoong thieät haï, vạo caùc chi phí luaät sò hoip lyù.

Ñeã Bieät Theâm Thoàng Tin, Baïn Coù Theã Lieân Laïc:

**Director
Office for Civil Rights
U.S Department of Health and Human Services
200 Independence Avenue, SW. Room 506-F
Washington, D.C. 20201**

**Ñoøong daøy khaån: 1-800-368-1019 (Daøy noùi)
Email: ocrmail@hhs.gov**

**1-800-537-7697(TDD)
Website: <http://www.hhs.gov/ocr>**